

Podmínky vyplácení peněžité pomoci v mateřství a dávky otcovské poporodní péče Zákon 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění, § 32 - § 38 d

Zdroj: https://ppropo.mpsv.cz/zakon_187_2006

PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

Díl 1 Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství

§ 32 Nárok na peněžitou pomoc v mateřství

(1) Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má

a) pojištěnka, která porodila dítě; před porodem má v době nejdříve od počátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu nárok na peněžitou pomoc v mateřství těhotná pojištěnka,

b) pojištěnec, pokud převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu (§ 38),

c) pojištěnec, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela,

d) pojištěnec, který o dítě pečuje a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byla uznána dočasně práce neschopnou [§ 57 odst. 1 písm. e)] nebo pro které bylo vystaveno potvrzení podle § 67 písm. d), a nemá nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství [§ 36 odst. 1 písm. c)],

e) pojištěnec, který pečuje o dítě a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud s matkou dítěte uzavřel písemnou dohodu podle odstavce 7, že bude pečovat o dítě; tuto dohodu lze uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku sedmého týdne po porodu dítěte a na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.

(2) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních dvou letech přede dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství (§ 34 odst. 1). Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z více pojištění, musí být tato podmínka účasti na pojištění splněna v každém z těchto pojištění.

(3) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství osoby samostatně výdělečně činné je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné podle § 11 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1. Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství zahraničního zaměstnance je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako zahraničního zaměstnance podle § 10 odst. 7 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1.

(4) Do doby účasti na pojištění pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství podle odstavců 2 a 3 se započítává též

a) doba studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole nebo na konzervatoři považovaná za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely důchodového pojištění²²⁾, jestliže toto studium bylo úspěšně ukončeno,

b) doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pokud byl tento důchod odňat a po odnětí tohoto důchodu vznikla, popřípadě dále trvala pojištěná činnost;

doby uvedené v písmenech a) a b) se započítávají v rozsahu, v jakém se nekryjí s pojištěnou činností. (5) Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z pojištění, v němž není splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění z předchozích pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství; překrývající se doby účasti na pojištění lze započítat jen jednou. Je-li zároveň uplatněn nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jednoho nebo více pojištění, ve kterých je splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, a z pojištění, v němž není splněna tato podmínka, započtou se pro splnění této podmínky v pojištění, v němž tato podmínka splněna nebyla, jen ty dny v období dvou let před

nástupem na peněžitou pomoc v mateřství, v nichž trvala účast na pojištění v 270 dnech souběžně v takovém počtu pojištění, z nichž je nárok na peněžitou pomoc v mateřství uplatňován. Není-li podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 splněna ve více pojištěních, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství jen u toho pojištění, v němž je nejvyšší denní vyměřovací základ; přitom platí postup podle věty první a druhé.

(6) Pojištěnci, který je osobou pečující nebo osobou v evidenci, jemuž vznikl nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství jako osobě pečující nebo osobě v evidenci, se tato dávka nevyplácí po dobu, po kterou je poskytována odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí druhému z manželů nebo z poručníků.

(7) Dítětem se pro účely odstavce 1 písm. a), d) a e) rozumí dítě do dosažení 1 roku věku a pro účely odstavce 1 písm. b) a c) dítě, které ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku, nejdéle však do dosažení věku 7 let a 31 týdnů.

(8) V dohodě podle odstavce 1 písm. e) musí být uveden den, od kterého bude pojištěnec o dítě pečovat, a den porodu; podpis matky dítěte na dohodě musí být úředně ověřen nebo ověřen orgánem nemocenského pojištění. Den, od kterého bude tento pojištěnec o dítě pečovat, nesmí spadat do období, za které byla peněžitá pomoc v mateřství vyplacena matce dítěte, a do období přede dnem ověření podpisu podle věty první.

(9) V případech uvedených v odstavci 1 písm. d) a e) se podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství zjišťují ke dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal péči o totéž dítě opakovaně.

(10) V případě, že podpůrčí doba začíná podle § 34 odst. 1 písm. b), považuje se podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 nebo 3 za splněnou ke dni nástupu na peněžitou pomoc v mateřství, pokud se tato podmínka splní k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu.

Díl 2 Podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství

§ 33 Délka podpůrčí doby u peněžité pomoci v mateřství

Podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství činí

- a) 28 týdnů u pojištěnky, která dítě porodila,
- b) 37 týdnů u pojištěnky, která porodila zároveň dvě nebo více dětí, přičemž po uplynutí 28 týdnů podpůrčí doby peněžitá pomoc v mateřství náleží, jen jestliže pojištěnka dále pečuje alespoň o dvě z těchto dětí,
- c) 22 týdnů u pojištěnce uvedeného v § 32 odst. 1 písm. b) až e),
- d) 31 týdnů u pojištěnce, který z důvodu uvedeného v § 32 odst. 1 písm. b) až e) pečuje zároveň o dvě nebo více dětí, přičemž po uplynutí 22 týdnů podpůrčí doby peněžitá pomoc v mateřství náleží, jen jestliže pojištěnec dále pečuje alespoň o dvě z těchto dětí.

§ 34 Počátek a ukončení podpůrčí doby u peněžité pomoci v mateřství

(1) Podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství začíná nástupem na peněžitou pomoc v mateřství. Nástup na peněžitou pomoc v mateřství nastává

- a) dnem, který pojištěnka určí v období od počátku osmého týdne do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu; pokud pojištěnka tento den v tomto období neurčí, nastává nástup na peněžitou pomoc v mateřství počátkem šestého týdne před očekávaným dnem porodu,
- b) dnem porodu, pokud k porodu došlo před počátkem podpůrčí doby uvedené v písmenu a),
- c) dnem převzetí dítěte pojištěncem do péče v případech uvedených v § 32 odst. 1 písm. b) až e). V případech uvedených v § 32 odst. 1 písm. d) a e) se přitom za den převzetí dítěte do péče považuje den prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal péči o totéž dítě opakovaně.

(2) Podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství končí uplynutím doby uvedené v § 33, nejpozději však dnem, kdy dítě dosáhlo věku uvedeného v § 32 odst. 6.

(3) Do podpůrčí doby u pojištěnce v případě uvedeném v § 32 odst. 1 písm. d) a e) se započítává doba, po kterou byla peněžítá pomoc v mateřství vyplácena matce dítěte, s výjimkou doby od porodu do konce šestého týdne po porodu; začne-li se matce dítěte znovu vyplácet peněžítá pomoc v mateřství, započítává se do její podpůrčí doby doba, po kterou byla peněžítá pomoc v mateřství vyplácena pojištěnci uvedenému v § 32 odst. 1 písm. d) a e).

(4) Jestliže v průběhu podpůrčí doby, po kterou se pojištěnci vyplácí peněžítá pomoc v mateřství, vznikne nárok na další peněžitou pomoc v mateřství z téhož pojištění, nevyplácí se další peněžítá pomoc v mateřství po dobu, po kterou trvá nárok na předchozí peněžitou pomoc v mateřství; podpůrčí doba u této další peněžité pomoci v mateřství se však stanoví ode dne nástupu na tuto peněžitou pomoc v mateřství.

§ 35 Podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství v některých případech

(1) U pojištěnky, která porodila, nesmí být podpůrčí doba u peněžité pomoci v mateřství kratší než 14 týdnů a nesmí skončit před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu.

(2) Jestliže dítě zemřelo před uplynutím podpůrčí doby, končí podpůrčí doba uplynutím 2 týdnů ode dne úmrtí dítěte, pokud by neskončila dříve podle § 33 a § 34 odst. 2; ustanovení odstavce 1 není přitom dotčeno.

§ 36 Přerušování výplaty peněžité pomoci v mateřství

(1) Peněžítá pomoc v mateřství se nevyplácí

- a) matce dítěte za dobu, po kterou má na základě dohody uvedené v § 32 odst. 1 písm. e) nárok na peněžitou pomoc v mateřství pojištěnec, s nímž matka dítěte uzavřela tuto dohodu,
- b) pojištěnci za dobu, po kterou dítě bylo ze zdravotních důvodů převzato do zdravotnického zařízení lůžkové péče a pojištěnec v této době vykonává v pojištěné činnosti, ze které je peněžítá pomoc v mateřství poskytována, práci nebo samostatnou výdělečnou činnost,
- c) pojištěnci za dobu, po kterou nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byl uznán dočasně práce neschopným [§ 57 odst. 1 písm. e)], a dítě bylo z tohoto důvodu v péči jiné fyzické osoby nebo právnické osoby,
- d) za dobu, po kterou pojištěnka nepečuje o narozené dítě, a dítě bylo z tohoto důvodu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů nebo do lůžkové péče u poskytovatele zdravotních služeb nebo do zařízení poskytujícího nepřetržitou péči o tyto děti,
- e) pojištěnci za dobu, po kterou dítě bylo v zařízení poskytujícím nepřetržitou péči o tyto děti z jiných než zdravotních důvodů na straně dítěte nebo pojištěnce.

(2) Pominou-li důvody uvedené v odstavci 1, pro které se peněžítá pomoc v mateřství pojištěnci nevyplácěla, pokračuje se ve výplatě peněžité pomoci v mateřství, popřípadě se zahájí její výplata, až do uplynutí podpůrčí doby, s tím, že jde-li o důvody uvedené v odstavci 1 písm. b) a c), prodlužuje se pojištěnci podpůrčí doba o dobu, po kterou se mu peněžítá pomoc v mateřství nevyplácěla, a jde-li o důvody uvedené v odstavci 1 písm. a), d) a e), započítává se doba, po kterou se peněžítá pomoc v mateřství pojištěnci nevyplácěla, do jeho podpůrčí doby. Ustanovení § 34 odst. 2 a 3 přitom není větou první dotčeno. Dohodu uvedenou v § 32 odst. 1 písm. e) může pojištěnec nebo matka dítěte zrušit též jednostranně; ustanovení § 32 odst. 7 o ověření podpisu platí přitom obdobně.

(3) Výplatu peněžité pomoci v mateřství nelze podle odstavce 1 písm. d) a e) přerušit během podpůrčí doby stanovené podle § 35 odst. 1. Peněžítá pomoc v mateřství se pojištěnci, který uzavřel dohodu podle § 32 odst. 1 písm. e), nevyplácí, pokud doba, po kterou jsou jinak splněny podmínky nároku na výplatu peněžité pomoci v mateřství, nečiní aspoň 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.

Díl 3 Výše peněžité pomoci v mateřství

§ 37 Výše peněžité pomoci v mateřství

Výše peněžité pomoci v mateřství za kalendářní den činí 70 % denního vyměřovacího základu.

Díl 4 Společné ustanovení o peněžité pomoci v mateřství

§ 38

Za rozhodnutí příslušného orgánu podle § 32 odst. 1 písm. b) se považuje

- a) rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče jiné osoby,
- b) rozhodnutí soudu o osvojení dítěte,
- c) rozhodnutí soudu o předání dítěte do péče budoucího osvojitele,
- d) rozhodnutí soudu o předání dítěte osvojiteli do péče před osvojením,
- e) jmenování fyzické osoby poručníkem dítěte,
- f) rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče a do pěstounské péče na přechodnou dobu,
- g) rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do předpěstounské péče zájemci o pěstounskou péči,
- h) rozhodnutí soudu o nařízení předběžného opatření o péči o dítě,
- i) podání návrhu soudu na zahájení soudního řízení o ustanovení fyzické osoby poručníkem dítěte, jestliže tato osoba o dítě osobně pečuje a nemá k němu vyživovací povinnost, a to po dobu, po kterou probíhá toto soudní řízení.

HLAVA V OTCOVSKÁ

Díl 1 Podmínky nároku na otcovskou

§ 38a

(1) Nárok na otcovskou má pojištěnec, který pečuje o dítě,

- a) jehož je otcem,
- b) které převzal do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, pokud dítě ke dni převzetí do této péče nedosáhlo 7 let věku.

(2) Nárok na otcovskou má též pojištěnec, jestliže dítě, jehož je otcem,

- a) se narodilo mrtvé, nebo
- b) zemřelo v období 6 týdnů ode dne narození.

(3) Podmínkou nároku na otcovskou osoby samostatně výdělečně činné je účast na pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné podle § 11 alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházející dni nástupu na otcovskou podle § 38b odst. 2. Podmínkou nároku na otcovskou zahraničního zaměstnance je účast na pojištění jako zahraničního zaměstnance podle § 10 odst. 8 alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházející dni nástupu na otcovskou podle § 38b odst. 2.

(4) Otcovská podle odstavce 1 náleží, pokud nástup na otcovskou nastal v období 6 týdnů ode dne narození dítěte nebo ode dne převzetí dítěte do péče. Není-li dále stanoveno jinak, otcovská podle odstavce 2 náleží, pokud nástup na tuto otcovskou nastal v období 6 týdnů ode dne narození dítěte. Jde-li o narozené dítě, období podle věty první a druhé se prodlužuje o kalendářní dny, po které bylo dítě hospitalizováno ze zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky dítěte, a které spadají do období 6 týdnů ode dne narození dítěte; za den hospitalizace se považuje též den přijetí dítěte do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb lůžkové péče a den propuštění z takového zařízení. Bylo-li by však období pro nástup na otcovskou ode dne úmrtí dítěte kratší než 2 týdny, otcovská podle odstavce 2 náleží, pokud nástup na tuto otcovskou nastal v období 2 týdnů ode dne úmrtí dítěte.

(5) V tomtéž případě péče o dítě náleží otcovská jen jednou a jen jednomu z oprávněných. Otcovská podle odstavce 1 náleží jen jednou i v případě, že pojištěnec pečuje o více dětí narozených současně

nebo o více dětí převzatých současně do péče; v tomto případě se péče o více těchto dětí považuje za péči o jedno dítě. Otcovská podle odstavce 2 náleží jen jednou i v případě, že se současně narodí více mrtvých dětí. Nárok na otcovskou podle odstavce 1 písm. a) nebrání vzniku nároku na otcovskou podle odstavce 2 písm. b) v případě téhož dítěte; to platí i v případě, že zemře jedno z dětí narozených současně.

(6) Nárok na otcovskou nemají pojištěnci vykonávající pojištěnou činnost ve vazbě, odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce.

Díl 2 Podpůrčí doba u otcovské

§ 38b

(1) Podpůrčí doba u otcovské činí 2 týdny.

(2) Podpůrčí doba u otcovské začíná nástupem na otcovskou. Nástup na otcovskou podle § 38a odst. 1 nastává dnem, který pojištěnec určí v období podle § 38a odst. 4 vět první a třetí. Jestliže hospitalizace dítěte vznikla nebo trvá v den dosažení šestého týdne ode dne narození dítěte, nástup na otcovskou podle § 38a odst. 1 nastává též dnem, který pojištěnec určí v období počínajícím propuštěním dítěte z hospitalizace; délka tohoto období odpovídá počtu dnů hospitalizace, které připadly do období 6 týdnů ode dne narození dítěte. Nastoupit na otcovskou podle věty druhé lze nejdéle do jednoho roku věku dítěte. Nástup na otcovskou podle § 38a odst. 2 nastává dnem, který pojištěnec určí v období podle § 38a odst. 4 vět druhé až čtvrté.

(3) Jestliže je dítě umístěno v zařízení poskytujícím nepřetržitou péči o děti z jiných než zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky, podpůrčí doba u otcovské končí dnem umístění dítěte do takového zařízení. Obdobně se postupuje v případě, pokud rodiče o dítě přestali pečovat a dítě bylo z tohoto důvodu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů.

(4) Podpůrčí doba u otcovské se nepřerušuje. Podpůrčí doba u otcovské podle § 38a odst. 1 končí dnem, v němž dítě zemřelo; pokud však dítě zemřelo po uplynutí 6 týdnů ode dne jeho narození a podpůrčí doba ještě neuplynula, náleží otcovská po celou podpůrčí dobu.

(5) Jestliže v průběhu podpůrčí doby, po kterou se pojištěnci vyplácí otcovská, vznikne nárok na další otcovskou z téhož pojištění, nevypláčí se další otcovská po dobu, po kterou trvá nárok na předchozí otcovskou; podpůrčí doba u této další otcovské se však stanoví ode dne nástupu na otcovskou. Otcovská se dále nevypláčí za dny pracovního klidu, pokud pojištěnci nevznikl nárok na výplatu otcovské alespoň za 1 kalendářní den, který měl být pro něho pracovním dnem.

Díl 3 Výše otcovské

§ 38c

Výše otcovské za kalendářní den činí 70 % denního vyměřovacího základu.

Díl 4 Společné ustanovení o otcovské

§ 38d

Za rozhodnutí příslušného orgánu o převzetí dítěte do péče nahrazující péči rodičů se považují rozhodnutí podle § 38 písm. a) až e) a g) až i) a rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče.